

UŽIVAJMO V PROSTORIH BREZ TOBAČNEGA DIMA.

Od 5. avgusta 2007 je v Sloveniji prepovedano kaditi v vseh zaprtih delovnih in javnih prostorih.

Katere novosti uvaja zakon?

Zakon prepoveduje kajenje v vseh zaprtih delovnih in javnih prostorih, vključno z gostinskimi obrati.

Zakon določa tudi dvig starosti za nakup in prodajo tobačnih izdelkov na 18 let, na vsaki škatlici tobačnih izdelkov pa mora biti navedena telefonska številka za pomoč pri opuščanju kajenja.

Ukrepi se izvajajo od 5. avgusta 2007 naprej.

Kateri prostori sodijo med javne prostore?

Javni prostori so tisti, ki so namenjeni dejavnostim na področju zdravstva, otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja, socialnega varstva, prometa, javnega prevoza, trgovine, gostinstva in turizma, športa, rekreacije in kulture.

Kaj je to zaprt prostor?

Zaprt prostor je prostor, ki ima streho in popolnoma zaprto več kot polovico površine pripadajočih sten.

Zakaj je potrebna popolna prepoved kajenja v zaprtih javnih in delovnih prostorih?

Najpomembnejši namen tega ukrepa je zaščititi zdravje vseh, ki so v zaprtih delovnih ali javnih prostorih izpostavljeni tobačnemu dimu iz okolja. Ena izmed najbolj izpostavljenih skupin so gostinski delavci, zato je pomembno, da takšna prepoved velja tudi v gostinstvu.

Ali izpostavljenost tobačnemu dimu škoduje zdravju?

Ob dolgotrajni izpostavljenosti tobačnemu dimu se pojavijo resne in nevarne posledice za zdravje, podobne škodljivim učinkom kajenja pri kadilcih. Pri odraslih pasivno kajenje med drugim povzroča pljučnega raka, koronarno srčno bolezen in poslabšanje astme, pri otrocih pa pasivno kajenje vpliva na zmanjšanje porodne teže, nenadno smrt dojenčka, poslabšanje obstoječe astme, nov pojav astme, alergijska obolenja, okužbe spodnjih dihal (pljučnica, bronhitis), vnetja srednjega ušesa in kašelj, oteženo dihanje ter povečano izločanje sluzi.

Ali izpostavljenosti tobačnemu dimu ni mogoče zmanjšati kako drugače, ne zgolj s popolno prepovedjo kajenja v zaprtih javnih in delovnih prostorih? Ali prejšnja ureditev ni bila ustrezna?

Prezračevanje, sistemi za čiščenje zraka, ločena nekadilska območja v istem prostoru ali ločeni nekadilski prostori ljudi ne zaščitijo pred škodljivimi sestavinami tobačnega dima. Delavci v gostinstvu so v ločenih kadilskih prostorih, kjer je koncentracija strupenih snovi iz tobačnega dima visoka, lahko celo bolj izpostavljeni.

Popolna prepoved kajenja v vseh zaprtih javnih prostorih in na delovnih mestih je edini učinkovit ukrep za zaščito delavcev in obiskovalcev teh prostorov pred tobačnim dimom.

Katere evropske države so že uvedle popolno prepoved kajenja v zaprtih javnih prostorih in na delovnih mestih?

Popolno prepoved kajenja v zaprtih javnih in delovnih prostorih so že uvedli na Irskem, Škotskem, v Veliki Britaniji, Severni Irski, Italiji, Malti, Švedski, Finski, Estoniji, Islandiji, Litvi, z nekaj izjemami tudi v Norveški in Belgiji. Od februarja 2008 bo prepoved kajenja veljala tudi v Franciji. Nekatere države, med drugimi npr. Italija, Malta in Francija, dovoljujejo postavitve kadilnic.

Kje je kajenje prepovedano?

Kaditi je prepovedano v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih. Prepovedano pa je kaditi tudi v prostorih, ki po tem zakonu ne štejejo za zaprte prostore, če so del pripadajočih funkcionalnih zemljišč prostorov, kjer se izvaja dejavnost vzgoje in izobraževanja.

Ali zakon omogoča kadilnice?

Da, zakon vključuje možnost kadilnic, vendar ne v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih. Kadilnice niso dovoljene v prostorih, kjer poteka zdravstvena in vzgojno-izobraževalna dejavnost.

Kaj je pravzaprav kadilnica?

Kadilnica je zaprt prostor, ki je fizično ločen od drugih zaprtih prostorov; določi ga lahko lastnik, najemnik ali upravitelj javnih in delovnih prostorov in ga posebej uredi izključno za kajenje. Prostor mora biti urejen tako, da iz njega ni mogoč pretok s tobačnim dimom onesnaženega zraka v drug prostor, ne sme biti namenjen prehodu v druge prostore in ne sme presegati več kot 20 % skupne površine javnega in/ali delovnega prostora. Kadilnica je namenjena izključno kajenju, zato vanjo ne smemo nositi hrane in pijače. Druge podrobnejše pogoje, ki jih mora izpolnjevati kadilnica, določa Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kadilnica.

So morda določene kakšne izjeme prepovedi?

Da. Kajenje je dovoljeno v:

- posebej za kadilce določenih prostorih nastanitvenih obratov in drugih ponudnikov nočitev (npr. določene hotelske sobe, v katerih je kajenje dovoljeno);
- v domovih za ostarele in zaporih, in to v prostorih, ki niso namenjeni skupni rabi, kadar v njih bivajo samo kadilci;
- v posebej za kadilce določenih prostorih v psihiatričnih bolnišnicah in v posebej za kadilce določenih prostorih drugih izvajalcev zdravstvene obravnave duševnih bolnikov;
- v kadilnicah.

Ali slovenska javnost podpira tako prepoved?

Skoraj 80 % prebivalcev Slovenije, starih 15 let in več, podpira prepoved kajenja v vseh zaprtih javnih prostorih in na delovnih mestih, vključno z gostinskimi obrati (vir: javnomnenjska raziskava Ministrstva za zdravje, 2007).

Kdo je zadolžen za zagotavljanje spoštovanja prepovedi?

Spoštovanje prepovedi kajenja so dolžni zagotoviti lastnik, najemnik ali upravitelj prostorov, v katerih je kajenje prepovedano.

Kdo opravlja nadzor nad izvajanjem zakona?

Nadzor nad izvajanjem zakona opravljajo Zdravstveni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za delo in Tržni inšpektorat RS.

K izvajanju zakona lahko pomembno prispeva vsak od nas, in sicer predvsem tako, da se natančno seznanimo z določbami zakona, da opozarjamo na kršitve in zahtevamo, kar mu zakon omogoča.

Uveljavite svojo pravico do prostorov brez tobačnega dima.

Koliko oseb je pri nas izpostavljenih tobačnemu dimu?

V Sloveniji je bilo v letu 2006 vsak ali skoraj vsak dan tobačnemu dimu izpostavljenih nekaj več kot 27 % polnoletnih prebivalcev, torej približno 450.000 oseb. Skoraj polovica jih je nekadilcev. Najpogosteje so tobačnemu dimu izpostavljeni v gostinskih obratih, na delovnem mestu in doma, in to povprečno nekaj manj kot tri ure dnevno (vir: IVZ, 2006).

UŽIVAJMO V PROSTORIH BREZ TOBAČNEGA DIMA.

Dodatne informacije, obrazložitve in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov si lahko preberete na spletnih straneh Ministrstva za zdravje

www.mz.gov.si/

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

